

SLOVENSKI NAROD

Izjava vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 petit à Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3.—, večji inserati petit vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — >Slovenski Narod je vsaj mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopis se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNISTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica 8. 5
Telefon St. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

MARIBOR, Grajski trg 8. — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 100.
NOVO MESTO, Ljubljanska c. Tel. St. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. —
Račun pri poštnem Čekovnem zavodu v Ljubljani St. 10.351.

DUNAJ KORAKA ZA BERLINOM

Avstrijski kancelar na javnem shodu zahteva zopetno oborožitev Avstrije — Zahteva po vladu „močne roke“

Solnograd, 24. oktobra. g. Zvezni kancelar dr. Dollfuss je včeraj govoril na glavni skupščini katoliške kmetske zveze ter se bavil v svojem govoru z gospodarskim in političnim položajem. Med drugim je dejal: Živimo v deželi, katere vladarji so skozi 600 let nosili staro nemško krono. Živimo v deželi, katere prebivalstvo je skozi desetletja branilo in ohranilo nemštv proti Turkom in drugim azijskim narodom. Mi

sмо bil in ostanemo Nemci. Nočemo biti sprejeti od našega velikega bratskega naroda iz usmiljenja, temveč hočemo najprej sami urediti svojo hišo, da bomo kot svobodna samostojna država svobodno in neodvisno iz lastnega notranjega prepricanja odločali o naši nadaljnji usodi. Zato tudi zahtevamo, da se nam prizna pravica oboroževanja. Na skupščini je bila sprejeta rezolucija, ki zahteva vladu močne roke, reformo uprave, izvedbo splošne voja-

ške dolžnosti in zopetno uvedbo smrtne kazni. V političnih krogih je izval Dollfussov govor mnogo komentarjev, ker se je prvič zgodoval, da je član vlade jasno, iznesel zahtevo po ponovni oborožitvi Avstrije. V nekaterih krogih vlada prepričanje, da obstaja v tem pogledu tajen dogovor med Dunajem in Berlinom ter da bo izvedla Avstrija paralelno akcijo z Nemčijo v cilju rušenja mirovnih pogodb.

Papen pripravlja povratek Viljema

Vsičini proglaša nemške državne stranke označuje nameravano reformo ustave za restavracijo monarhije

Berlin, 24. oktobra. AA. Nemška državna stranka je izdala proglaša na vojilce, v katerem pravi med drugim: »Reakcijonarno načrtovanje sedanje vlade postaja od dne do dne očvidnejše. Delo vlade ne gre za reformo ustave, temveč za obnovno absolutizma. Hugenberg se celo ne pomislja izjavljati, da je pristaš restavracije monarhije, ki bi izročila severno Nemčijo protestantskemu Hohenzollercem, južno Nemčijo pa katoliškemu Wittelsbachovcem. To ne bi bila nikakva reforma, nego restavracija na skolo nemške enotnosti.«

Bremen, 24. oktobra. AA. Predsednik bremenskega senata Bachaus, ki je bil izvoljen kot nacionálni socialist, je podal

ostavko na svoje mesto. Svoj odstop utemeljuje s tem, da ne odobrava bratomerne vojne, ki jo vsljujejo nacionalni socijalisti najboljšim nemškim patriotom, posebno nekdanjim članom habsburške fronte. Listi nemških nacionalcov komentirajo ta dogodek in vidijo v njem znamenje razkroja Hitlerjeve stranke.

Kassel, 24. oktobra. AA. Nacionalo-socijalistični letalski miting, ki bi se moral vršiti jutri v nedeljo v Kasslu na vojaškem letališču — miting bi se zaključil z vporočitvijo letalskega bombardirala — se ne bo vršil, ker je vojni minister prepovedal nacionálom socialistom uporabo vojaškega letališča v Kasslu.

Herriot o mirovni politiki Francije

Francija hoče neumorno delati za spravo in mir med narodi

Lens, 24. oktobra. AA. Predsednik francoske vlade Herriot je prisel včeraj v rudsarsko mesto Lens, da otvari bolnico, ki je urejena po istih smernicah, katere je Herriot izvajal kot župan mesta Lyona. Ta obisk je dal priliko delavskemu prebivalstvu, da se je poklonilo predsedniku vlade. Socialistični župan mesta je spregel Herriota z daljšim govorom, v katerem je med drugim dejal: Zahvaljujemo se vam za vaše neumorno delo in trud, da ohranite mir na svetu. Zakaj, če bi bilo konč mire, bi bilo tudi konec človeškega napredka in človeštvo bi padlo v najhujši barbarstvo. Odobravamo vaše stališče, da skušate zagotoviti varnost, na katero bodo vsi pristali in ki jo bodo vse spoštovali. S tem bi se dosegel konec oboroževanja, pod čigar bremenom bi drugače Evropa kmalu obnemogla. Vsi, ki smo tu zbrani, vam želimo, da bo vaše delo krovano z uspehom.

Nato se je Herriot spomnil znanega ženevskoga protoka iz leta 1924 in izjavil, da bi bili dogodki šli morda drugo pot, če bi bil takrat ka protokol sprejet. Delati moramo na tem, da bo vendar že konec mrzljive, ki ubija.

Ob 17. se je Herriot odpeljal v Aras, kjer ostane nekaj časa.

Važna konferenca

London, 24. okt. Macdonald je imel z ameriškim delegatom Davison včeraj v Chequersu celodnevno konferenco, kateri je prisostvoval tudi zunanjji minister Simon. V političnih in diplomatskih krogih pripisujejo tej konferenci izredno važnost, dasiravno drže podrobnosti v strogi tajnosti. Splošno se domneva, da je šlo za razgovore o razorožitveni konferenci in o stališču do nemških oboroževalnih zahtev.

Ogromen požar na Japonskem

Tokio, 24. oktobra. AA. V Kamacuju je izbruhnil požar. Nad 1000 poslopij je zgorelo do tal. Škoda je ogromna.

Turčija in DN

Carigrad, 24. oktobra. AA. Turški zunanjji minister Tevfik Ruđdi je bil na povratku iz Zeneve izjavil, da je Turčija zato prispolila v Društvo narodov, da tudi ona na svoj način pripomore k okreplitvi miru na svetu. Gleda imenovanja turškega zastopnika v odbor devetnajstorice, ki proučuje kitajsko-japonski spor, je minister dejal, da je to znak zaupanja v Turčijo.

Nov avstrijski poslanik v Budimpešti

Dunaj, 24. oktobra. Za novega avstrijskega poslanika v Budimpešti je imenovan bivši minister dr. Leopold Hennet, ki bo v kratkem nastopil svoje mesto.

Atentat na ekspresni vlak Basel-Pariz

Mühlhausen, 24. okt. Na ekspresni vlak Basel-Pariz je bil sinoči v bližini Rüdisheima izvršen atentat. Na vlak je bilo oddanih več strelkov. Na dveh oddelkih so bile pobite vse šipe in malo je manjkalo, da od krogel ni bil zadet neki potnik v oddelku drugega razreda. O storilcih ni nobenega sledu.

Razorožitvena propaganda v Franciji

Pariz, 24. oktobra. Francoški akcijski odbor za Društvo narodov je imel včeraj pod predsedstvom senatorja Jouvenela sejo, na kateri je sklenil prirediti po vseh francoskih mestih velikopotezno propagando za razorožitev.

Kongres balkanske federacije za turistično

Bukarešta, 24. oktobra. AA. Rador poča: Včeraj se je otvoril tretji kongres balkanske federacije za turistično. Predstavju mu Jon Mitilineu. Na kongresu so zastopani delegati vseh balkanskih držav.

Valencijska ustava

Valencia, 24. oktobra. AA. Zastopniki vseh španskih strank, izvzemši avtonomiste in konservativne republikance, so proslili načrt valencijske ustawe in sklenili organizirati kampanjo za to ustawo. Dalje so sklenili sklicati skupščino zastopnikov treh valencijskih provinc, ki naj stolzira ustavo po smrču katalonske.

Kliring z Italijo

Rim, 24. oktobra. AA. Pogajanja, ki so se vršila v Rimu med delegati kraljevine Jugoslavije in delegati kraljevine Italije o načinu plačevanja blaga v trgovinski izmenjavi med obema državama, so se v sobotu zaključili s klirinskim dogovorom. Ta kliring temelji na sistemu kompenzacije dogovor in terijate, nastalih v trgovinskem prometu med Jugoslavijo in Italijo. Obe vladi se obvezeta, da bo dogovor stopil čimprej v veljavo.

Zadnji »Zeppelinov« polet v Južno Ameriko

Friedrichshafen, 24. oktobra. Zeppelinov »Graf Zeppelin« je dali startal k svojemu zadnjemu letovanju poletu v Južno Ameriko. Na krovu pa je le pet potnikov. Ker je bil letos promet z Južno Ameriko splošno slab, bo zaključila bilanca teh voženj z velikim deficitom.

Papenove tolažilne pilule nemškim agrarcem

Berlin, 24. oktobra. AA. Predsednik republike bo danes izdal zakonski dekret o dolgovih kmetov iz vzhodnih provinc pri kooperativni poljedelski baniki. Po tem zakonskem dekretu prevzame vlada del teh dolgov nase. Višina dolgov znaša približno 200 milijonov mark. Država bi bila takoj na razpolago 140 milijonov mark, kar je 70 % celotne vsto. Pruska kmetijska posojilnica in banka za obligacije in nemško industrijo bosta s 50 milijoni mark udeleženi pri tej transakciji. Dejansko gre pri tej transakciji za podporo vlade kmetom, ker hoče vlada pred volitvami na ta način udusiti nezadovoljstvo, ki se je polastilo poljedelskih krogov zaradi izjavljanja kontingenčne politike vlade.

Prihod srbskih pevcev

Ljubljana, 24. oktobra. Davi ob 10. je prispeval z beograjskim vlaškom Ljubljano pevska družina »Stevan Mokranjac«, ki priredi drevi ob 20. v filharmonični dvorani koncert. K sprejemu družine iz daljnega Bitola so prispevali na peron glavnega kolodvora predstavniki oblasti. Ko je vlak zavozil na postajo, je vojaška godba zaigrala »Slovenec, Srbi, Hrvati«, nakar so pevci in pevke izstopili. Priprejalo se je 75 članov pevske družine, kar je bil letos promet z Južno Ameriko splošno slab, bo zaključila bilanca teh voženj z velikim deficitom.

Palača HDB dograjena

Te dni je bila kolavdirana — Stanovanj je v nji 24

Ljubljana, 24. oktobra. Stanovanjsko palačo pokojninskega zaklada Hranilnice dravsko banovine na oglu Gregorčičeve v Igrški ulici v Gradišču je minuli teden kolavdirala komisija, ki je pojavila zlasti precizno in solidno delo v stavbnem pogledu, prav tako pa tudi HDB, ker se je potrudila z razpoložljivimi sredstvi nuditi v estetskem, higieniskem in tehničnem pogledu ljubljanskemu prebivalstvu tako vzorno stanovanjsko zgradbo. Stanovanja so res prekrasna, a v primeru z drugimi tudi cenejsa, kar bo znatno vplivalo na znižanje najemnin. V vseh stanovanjih so na več mestih instalirani priključki za telefon, radio, električ-

bo pa upraviteljstvo hiše pozvalo stranke, da skrbte za cvetlice in bo ponosa palača vsa v zelenju in cvetju. Prav pametno je v tem pogledu, če smo pravilno informirani, storil Pokojninski zavod v Celju, ki je sam okrasil vse nova stanovanja s cvetlicami, a stanovalci morajo na rastline paziti in jih nadomeščati, kakor n. pr. sipe v oknih.

Vseh stanovanj v 5 nadstropjih je 24, in sicer 10 po 2 sobi, 2 po 2 sobi s kabinetom, 2 samski, 7 po 3 sobe in 3 po 4 sobe, a vse imajo enak komfort, v kleti je pa stanovanje za hišnika z 2 sobama, kopalnico in drugimi pritlikinami.

V pritličju so 4 poslovni lokalci, in sicer dobimo v palači modistino, modno trgovino, komisjsko trgovino s steklenico, ob glavnem vhodu v Igrški ulici pa tržnik. A tudi posebno novost dobimo, nameč djetjetično kuhinjo za moderno rastlinsko in presno hrano, ki jo bo vodila dosedanja Šefinja slovite kuhinje restavracije »Zvezda« gd. Marija Bršnik. V kleti bo za to prepotrebno restavracijo najmodernejše opremljeno kuhinjo s plinskim obratom v pritličju pa prijazna jedilnica.

Po intencijah inž. Josipa Černiča kot zastopnika stavbne gospodarje je tako, kar se združitve s staro hišo tiče, a tudi glede monumentalne lepote in zahtev soobne stanovanjske kulture res odlično resil svojo načelo inž. arch. Herman Hus, ko nam je projektiral to impozantno palačo. Stavbno vodstvo je imel inž. Černičev, ki je vodil vso stavbo, izvrnil vse podrobnosti in praktične ureditve, a statične račune je poskrbel naš renomirani stavbenik Miroslav Zupan, ki je vzhodno izvrnil vse gradbene dela in tako naglo, da bo vselej proti vsemu pričakovovanju mogel 1. novembra. Odlikovali so se pa tudi vse ostali, seveda le domači mojstri in podjetja. 3 m visoki dekorativni kip »Plodnost« stoji na začrtovanem oglu Lnadstropja v Igrški ulici in je uspel do našega kiparja Franceta Kralja.

HDB se ni strašila stroškov in je ob načrti uvidevno upravnega odbora žrtvovala vse, da postavi za zavod primerno reprezentativno zgradbo v korist vsega prebivalstva Ljubljane ter s tem dokumentira svoj socialen in pravilen gospodarski čut za potrebe današnjega časa.

V domu krasnih preprog

Prelepa razstava preprog na Državnem osrednjem zavodu za ženski domači obrt v Ljubljani je privabila mnogo prijateljev tkalske umetnosti. Občudovali smo pridost naših domačih umetnic in predvsem nas je zanimala bogata zbirka preprog gospo dr. Musterjeve iz Krmelja pri St. Janžu. Nisem mogla odoljeti svoji radovednosti in pred kramkim sem obiskala gospo načnem domu. Lep jesenski dan je napravil ljubko dolensko pokrajino še lepo, zlasti sem bila vsa navdušena za prelepo Mársko dolino, ki ima polno slikovitih motivov in starinskih gradov. Po prijetni vožnji sem se znašla v industrijskem Krmelju, kjer sem vprašala za bolnico. Bila sem prav prijetno iznenadena, ko so mi pokazali na solnčnem podobjodu veliko, lepo vilo, ki jo je sezidal g. Jakil kot bolnico za svoje delavstvo. Okoli bolnice, ki se prav zelo razlikuje od navadnih mrtkih podezeljskih bolnic, je lep vrt s pisanim cvetjem, zadaj pa v park izpremenjen gozd. Vzorna snažnost vlada vsepoprovod in le neznaten duh po desinfekcijskem sredstvu izdaja, da biva tu zdravnik. Nad vse ljubezno me je sprejela gospa doktorjeva in me peljala v svoje stanovanje. Bila sem nad vse iznenadena, ko sem videla toliko lepote in toliko pridnosti v njem stanovanju. Kamorkoli pa sem se ozrla, povsod sem videla prekrasna ročna dela, predvsem jene krasne preproge, ki prihajajo šele tam do popolne veljave. Stene krasijo krasni gobelli in slike naših umetnikov, starine in domača keramika dajejo sobi poseben čar. Spalnica je vse v ročnih delih, ki jih je izvrsila sama. Videla sem razne slike razkošno opremljenih spalnic po najrazličnejših modnih časopisih in revijah, ali toliko okusa nisem še skoraj našla.

Kot svetla in zračna soba služi za atelje in tam je zopet prekrasen »perzijec« v svilu. Čudovito spremni so gospojini prsti in med živahnim pripovedovanjem raste delo pred njenimi očmi.

Z velikim veseljem pripoveduje o tečaju, ki se bo vrnil novembra v Ljubljani na Državnem osrednjem zavodu in o izvršenih preddelkih, ki jih je zavod že izvršil, da bo še pouk potem gladko do rok. Pripovedljiva je kolekcija najlepših vzorcev za udeležence tečaja in tovarn Kristan v Županiju pri Begunjah dela s polno paro, da pripravi soliden material z tkanjem in da bodo barvne niane čim lepše. Veseli jo, da bo tudi ona doprinesla svoj delež k razširjenju

Borzna poročila.
LJUBLJANSKA BORZA.
Devize: Amsterdam 2310.13 — 2321.49, Berlin 1362.80 — 1372.88, Bruselj 798.02 — 301.96, Curih 1108.35 — 1113.85, London 193.85

Kolesarji so se spoprijeli

Kolesarsko prvenstvo dravske banovine si je priboril včeraj član „Zarje“ Valant

Ljubljana, 24. oktobra.
Včerajšnji sportni dogodek v Šiški na kolesarskem dirkalniku ŽSK Hermesa je bil tako zanimiv, da mu lahko posveti pozornost tudi neportno občinstvo. Agilni predstojniki niso napovedali senzacije s cirkusko reklamo; marsikdo je prezrakomne lepake in ponizne časopisne vesti. Kljub temu se je pa zbral vseeno nekaj izkrenih prijateljev lepega sporta na prostrem sportnem igrišču, kjer so gledalci kar porazgube. Seveda Ljubljana takšnih predstojev ni še vajena, ki so pa po drugih mestih velika senzacija in ki razgibajo vse mesto. Toda kdove, kje so bili včeraj ljubljanci; a kljub slabemu posetu je vodila na dirkalniško živahno razpoloženje.

Novinci, ki so včeraj prvč nastopili na dirkalnišču, so najtežje čakali, da se spoprijemo, a jim ni bilo treba dolgo čakati, ker so jih spustili prve na progo. Marsikom je pod pisanim puštvom močno utripalo srce, vrata, kolo se noče vrtni samo od sebe. Kot da so se jim nekoliko tresle noge v trem pri startu, so vozili umerjeno, a kmalu so jim je ogrela sportna kri in pri tretjem krogu so že podili v ludem tempu. Vodil je nadobuden Gartner, ki je pustil ostale dirkače dalec za seboj. Pri zadnjem krogu, ko se je Gartner maglo bližal cilju, je vnenia pri gledalcih rapidno naraščala. Od trenutka do trenutka so bili glasnejši in če bi mogli, bi vsak potiskal svojega izbranca proti cilju.

Toda zdaj se je občinstvo sele razzivelo. Zažejoval jih je po sportnem boju. Ko dirkači v I. predstavu juniorji, gledalci dihajo že maglo, temu in onemu zastaja sapo, nekateri pa mahajo navdušeno okrog sebe in suvajo sogledalce. Dirka je od kroga do kroga zanimivejša. V prvem krogu so dirkači zbirali moči in pazili ljudskomoč na drugega, v drugem so se zapršili v sklenjeni skupini proti cilju kot bi izpustili vrata. Od časa do časa skuša kakšen uitl in gledalci ga vzpostabljajo, kar pa podziga tudi zaostale dirkače. Pri zadnjem, šestem krogu je tempo skoraj rekorden. Pred ciljem naprej vsi sile in prvi prevozi črto dirkača številka 14, ostali pa takoj sledi.

Drugi predstav juniorjev ni bil nič manj zanimiv; dirkači je zopet 6 dirkačev 6 krovov. Startali so pa tako počasi, kot da gredo na izlet. Gledalci so se smejali, nekateri celo jazili, češ, ali je to polževa dirka. Tudi pri drugem kroženju fantje niso še mnogo pritiskali na pedale, pri tretjem so pa zdirjali, kot da jih je nekaj včipnilo, skupina se je raztrgal, ter je postal položaj zelo napet. Gledalci so cepetali z nogami v taktu s kolesarji, no, dirkače so pa napadile zopet druge muhe ter so začeli voziti umerjeno. Brzina je pa pred ciljem maglo narasta, fantje se pridržali kot Elija. Sodniki so slaveno razglasili, kdo pride v finalno tekmo. In pri gledalcih je šlo od ust do ust, češ, to so vam skampeljci Dežman, Avbelj, Močnik, Zajc, Bratuž in drugi, kdo bi si misli!

No, še hujši tigri so nastopili pri predtekih glavnih dirk za prvenstvo dravske banovine. Ti fantje so na kolesu doma kot kozak na konju. Mnogi so že preizkušeni kolesarski borci, popularni v sportnem svetu. Prava senzacija je pa bila, da se je dirke udeležili tudi kolesarski prvak Jugoslavije, Ivković, član zagrebškega Gra-

Velik uspeh izvirne operete

Skladatelj »Erike« Gregorec je zdrav, krepak talent z resničnim temperamentom

Ljubljana, 24. oktobra.
Viharni, brezkončni aplavzi in po vsem dejanju voz Šopkov. Zumanji uspeh torej velikanski. Pamo se res pa prav dobro zbabavali.

Kako se časi izpreminjajo! Včasih je vsak nas že stekal pijuval na opereto in obsojal upravo zaradi uprizanje operet na dnu peška. Danes mlad skladatelj pogumno izjavlja: »Opereta glasba je vsakemu narodu potrebná, resni umetnosti prav ník škodljiva! —

Kar priznajmo: Janko Gregorec je s svojim prvencem ustvaril orkestralno prav srečno in pěvsko melodično opereto.

Tegole jazz ritma pa se človek že po podigrum aktu vendarje naveliča; stvar postaja monotonska. K sreči se pojavi velezabaven kvartet (s harmonikama) z domaćimi ljudskimi melodijami, ki mu sledi močan ansambel z emakimi domaćimi ljudskimi popevkama, kvartetna dresura mož istotako, izvrstno srbsko »škoko« in final prav z našimi melodijami.

Te točke odločijo zmago, ker so tudi najbolj originalne, najbolj učinkovite in naše. Mednarodni jazz, tako šablonsko enoličen, bi operete ne vzdrlži v zanimalju do zaključka.

Vsekakor, g. Gregorec je zdrav, krepak talent z resničnim temperamentom in solidnim znanjem. Cestitam mu in želim, da se dvigne v izvirnosti in pestrosti domačev.

G. Maks Simončič je napisal dokaj pikantno in mestoma predizpodano opereto besedilo. Res je zabavno, veselo, nudi dovolj dobrih situacij in nekaj posrečenih tipov. Tehnično pa je stvar mozačna; vsak akt je prav za prav vase zaključen in dejanje ni spremeno prepleteno. Prosto je mnogo preveč v dialogu so razvlečeni. Marsikaj bi se dalo črtati.

Predstava je bila dobra, vseskozi dovolj živahná, a očividno še ne dovolj in površno pripravljena. V spevemu tekstu je marsikdo grdo plaval in marsikda nisem besedila razumel, ker ga niso izgovarjali. To je pa občitljivo bagateliziranje domače robe! Zdi se, da se je v opereto zanesel štendram; tudi pri zadnjem predstavi »Viktorje« (v nedeljo) so se dogajale čudne reči: z baletom, z dekoracijami i. dr. Tujiči so majstori glave...

Praš poslovno priznanje gre torej mlademu dirigentu g. V. Šufarčiku, ki je krep-

ko krmilil barko po opasnih valovih. Mož obeta postati izvrstan dirigent; ima energijo, smis, okus in obenem zdrav flegmat.

Veliko zaslužno za močni uspeh ima ta naš glasbenik. Zanimivo: dva bratranca sta nam ustvarila »Eriko«, eden kot skladatelj, drugi kot kapelinik. In oba ljubljanski srcajci, potomci popularnega moža... Delostnost Šusterščeve obitelji je očividna in se — še nadaljuje...

Sarmantov kapetan je bil g. Zupan, glavno vlogo mornarja Paja, ki ga ljubijo vse ženske, pa je imel kot živo srebro nemirni in veseli g. Janko. Oba sta bila odlična. Izvrsten Ivo je bil zopet g. Petek, prav dobra gg. Magolic in J. Rus. Vse priznanje gre gospoj Ribičevi za njeno sladko Mary in gospoj Kogrejevi za krepko, originalno Maričko. Tudi dve začetnici, gdč. Florjančičeva in gdč. Škrjancjeva, sta se zadovoljivo uveljavljali. Treba je le še rutine.

Glavno naslovno partijo ima seveda ga. Poličeva; njena Erika je igralski in pěvski prav simpatična ter zaradi okusne vzdružnosti docela zadovoljiva. V toletah vedno prednjadi in zlasti v narodni nosi (zadnji akt) izgleda slikovito.

Tudi balet se uveljavlja ugodno. S plesom v operetah pa uganjajo mestoma zlorabo. Režiserji včasih pozabljajo: prvo je petje, a drugo še je ples. Oboje naenkrat je bedarija. Povsed se navadno najprej melodija le poj, nato ob repeticiji po orkestru še ples. Drugod tudi pred plesom iztepa prah iz prepreg, pri njej pa ga iztepoj še plesalci v publiko. Originalno, ne?

G. Delak je v ostalem »Eriko« prav lepo, okusno in naravnino izreziral, posturbel za živahnó gibanje in stikovite slike. Samo tiste kabine (hiše?) na trgu so čudne. In da ljudje skačejo po strehah v danem Dubrovnišku, nisem še vedel. Pa da imajo dubrovniške hiše prozorne stene, je originalno.

Zares, človek je vesel, da se zmeraj deluje novega nauči. No, dovezeti smo, ker se elastični, za vse.

Gregorcu, Simončiku in Šusterščiu vse priznanje: le podjetno na novo delo!

Fr. G.

Postani in ostani član Vednikove družbe!

Kdo zaničuje se sam,
Podlaga je tujevi pot!

Ali res ne verujete, da izdeluje
tovarna

**TEOKAROVIĆ,
PARAČIN**

najfinješka sukna iz čiste volne po
cenah, ki bodo preprečile uvoz ino-
zemskih izdelkov. Običajte skladi-
šče tovarne: Gradišče št. 4. — Na
drobno in debele!

Ptički brez gnezda

Ljubljana, 24. oktobra.

Delavski oder »Svobode« je po bojev-
tem nastopu s »Hlapcem Jernejem« in
burkasto-satirično nasmejano »Dobrega
vojaka Švejka«, včeraj postavil na oder
otroško tragedijo »Ptički brez gnezda«.
Igrajo je studio Delavskoga odera »Svobo-
de«. Dvorana je bila dobro zasedena, da-
si ne tako, kakor pri »Švejkiju«, kar je ra-
zumljivo. Mnogo je ljudi, ki jim je samo
zabava in potuk smeh in šale, a onih, ki
iščejo tudi duševnih globin, tragediji, srč-
nih utripov, v katerih se iskri krasota čo-
veške duše, pa bodisi v uživanju ali trpi-
ljenju, je razmeroma manj. »Ptički brez
gnezda«, so trije otroci, dva fantka in hčer-
ka. Srečni so bili, obzarijeni ob ljubezni
svoje mamice in oceta vse doslej, ko se je
v to srečo vrnila nekakšna »druga sreča«,
ki je objela samo mano. V življenju je že
tako, da je največ takšnih sreč, da se tako
izrazim, ki prihajajo k ljudem s pogojem,
da osrečijo le, če bodo ostali okrog njih
zato trpeči. Za tako svojo »srečo« tak slo-
vek žrtvuje svojega zakonskega druga,
svoje otroke in — svojo čast. Mati teh
treh »ptičkov«, ki so ostali brez gnezda, je
začuhala, da ji je mož postal prevsakdnji.
Njena ženskost je padla v objem dru-
gega, ki je njenemu ženskemu čuvtvu, ki
ga je pozabila kontroli, bolje ugajal.
Shajala se je z njim po večerih, ko je bil
mož v službi. Otreke je začela zanemarjati,
presečila jih je na pritličju v gornji nad-
stropje. Ni več hodila k njim, ni jum po-
krivala odeje zvečer, ko so legli spat. Bo-
lelo je to otroke. Niso vedeli, zakaj ta
sprememb. Po so počasi opazili vse. Gro-
za jih je objela. Cele noči so plakali, skri-
vali drug pred drugim to, kar so opazili.
V otroška čela so se jim zarezale gube...
Oče se jum je smrtil in bali so se, da će
izve, zapeljiva ustrelji. Pa se je odločil
najstarejši, da ga on ustrelji. Zgrabi puško
in pomeri. Zapeljivec je ravno prihajal k
hiši, kjer ga je čakala mati. Strel poči...
V divji bolečini krivke starejši in v grobni
tišini poslušavcev, katerim je odreveleno
sreč, pade zastor.

Igraci — trije o bili — se vživeli v
svoje uloge tako močno, da je človek, z
makinjem v dejanju, pozabil, da gleda igra-
ce. Življenje je dihal oder, polno otroške
zaupljivosti, polno otroške boječine. Pred-
stava »Ptički brez gnezda« je nujna po-
polni umetniški užitek in pokazala, da se
delavo na svojem oduro poglabljajo v res-
nično umetnost in umetniška ustvarjanja.

Milena, Josip in Miljan so pokazali, da zna-
jo poleg vsakdanjega dela za vsakdanji
kruh, dati in ustvarjati tudi duševni kruh.
Režiser Ferdo Delak je izklesal iz njih
umetnika. »Svobodi« čestitamo na uspehih.

zaigral, Slovensko uspevankoc na vijolini,
spremo pa ga je spremljala pri klavirju
sestra Zora Slugova.

Ravnatelj br. Faklin se je zahvalil vsem
udeležencem proslave, zlasti pa predava-
temu br. Korencu, našem pevskem zboru s
pesmijo »Adrijaško morec zaključil
skromno, a tem bolj prisrno slavje. Vsi
udeleženci so ostali do polnoči v prijaz-
nem razgovoru, nakar je bila proslava za-
ključena.

I. H.

Skoplje za naše morje

(Kongres Jadranske straže.)

Širom države se vrše manifestacije v pro-
slova 20letnice kumanovske bitke in s tem
pričetka osvobodilnih bojev za našo kraje-
vino Jugoslavijo.

Upoštevajoč to dejstvo, je bilo pred tre-
mi leti sklenjeno, da se bo vršila III. glavna
skupščina naše eminentno narodno-obrambi-
ne organizacije Jadranske straže letos v
ponosu Skoplju, prestolnici carja Dušana
Siltega.

Skupje, ki je bilo priča tolikih velikih
dogodkov naše jugoslovenske zgodovine,
naj bo tudi mesto, kjer zaključuje naša
Jadranska straže s to III. glavno skupščino
pri deceniji svojega obstoja. Tu bo da-
jala Jadranska straže članstvu in javnosti
poročilo o svojem delovanju v pretekli po-
slomni dobi, toda tu se bodo tudi stvorili
novi zaključki za nadaljnje skupno delo v
procvič nacionalne ideje in obrambe na-
šega morja.

Iz dnevnega reda te glavne skupščine
navajamo, da se vrši v soboto, 29. t. m.
predkonferenca delegatov, a skupščina sama
se prične v nedeljo 30. t. m. ob 9 in pol
uri s svetano otvoritvijo po predsedniku.
Tenu sledijo volitve raznih funkcionarjev
skupščine, a nato predavanje »Zvezde zaledja
z Jadranom« dr. I. Belina, sekretarja
borze iz Zagreba. Po tem oficijelno sven-
čenem delu se nadaljuje skupščina o inter-
nih zadevah udruženja t. j. poročilo Izvr-
šnega odbora, izvolitev novega Glavnega
odbora, določitev delovnega programa,
obravnavanje došlih predlogov, in določitev
mesta naslednje glavne skupščine.

Da se omogoči čim večjemu udeleženju
s te pomembne glavne skupščine, je
odobrilo ministristvo saobračaja vsem ude-
ležencem-delegatom 75odstotni popust voznih
cen.

Oblastni odbor Jadranske straže v Ljub-
ljani priporoča vsem članom in prijateljem
Jadranske straže, da se po možnosti ude-
leži kongresa v Skoplju, in da se v to svrhu
pravočasno, t. j. najkasneje do 27. t. m.
prijavijo v pisarni Jadranske straže. Gle-
dališča ul. 8. med 16. in 19. uro, zaradi na-
daljnje informacij.

Danes samo ob 4. popoldne!

najslajša Lehárjeva opereta

VALČEK SREČE

MARTHA EGGERTH
ROLPH GOTTH

V predprogramu:

1. Nj. Vel. kralj na lov v Kamniški Bistrici

2. Prekrasen Učin kulturni film iz

kraljestva živalstva (mungo kot uni-
čevalce strupenj kač).

Eliški kino Matica

Telefon 2124

Iz Škofje Loke

— Odhod odličnega angleškega gosta. V
četrtek je zapustila Škofjo Loko gdč. Ina
Mabel, rodom Angležinja in doma v mestu
Honolulu na Havajske otokih. Miss, kakor
je naše mesto reklo, je preživelu med na-
mi skoro leto dni in se je na Škofjo Loko
izredno prikupila. Zlasti se je zanimala za
petje kukav, za njene cvetice, osobito
šmarince in za jesensko sadje. Med letom
je prepotovala gdč. Mabel precejšen kos
Evrope, Šla je na Dansk,

Dnevne vesti

Rešimo spomenike naših zaslužnih mož! Pokopališče na Grčini pri Gorici se je preizčilo ter je uprava pokopališča izdala poziv, naj se spomeniki odstranijo, oziroma preneso najdalje do 10. novembra. Med drugimi gre za spomenike dr. Josipa Lavriča, dr. Ivana Dermote, prof. Franca Briljevega in prof. Ivana Jenka ter ravnatelja Franca Ferfile. V Gorici se je osnoval odbor, da poskrbi za prenos spomenikov in ostankov pokopališč na novo pokopališče. Pozivajo se vsi sorodniki, prijatelji in znani imenovani, da doprineso sva po svoji moči za stroške prenosa. Stroški so preračunani na 10.000 Din. Prispevke nabira Matej Primozič, upokojeni višji sodni svetnik v Gorici, Vis. Drossi 5, ter za istega posreduje odvetnik dr. Henrik Tuma v Ljubljani, Miklošičeva cesta 13-1, na katerega se lahko prispevki posiljejo najdalje do 5. novembra 1932. Imena darovalcev se objavijo.

Promocija. V ponedeljek 31. t. m. bo promovirala na zagrebški univerzi za doktorja vsega zdravilstva član akad. društva Triglav, g. Borut Vrščaj, sin oblaščnega šolskega nadzornika v pokolu iz Maribora. Iskreno čestitamo!

Iz sodne službe. Za knjigovodkinjo pri viš. dež. sodišču v Ljubljani je imenovana pomorna knjigovodkinja pri finančni direkciji v Ljubljani Mara Rekar.

Zborovanje uradnikov Pošte hranilnice. Včeraj dopoldne je imela centralna uprava udruženja uradnikov Pošte hranilnice v Beogradu redno letno skupščino, ki so se je udeležili predstavniki vseh sekcijs. Iz Ljubljane so bili zastopani po podoblastih 104 člani. Predlog zagrebške sekcije glede vpisovanja deležev zadruge uslužbencev Pošte hranilnice iz imovine sekcijs v korist njenih članov je bil odobren. Stara uprava je dobila absolutorij in je bila ponovno izvoljena. Glede ustanovitve boleznskega fonda je bilo sklenjeno, naj to vprašanje prouči poprej sekcije.

Zborovanje beograjskih odvetnikov. Včeraj je imela advokatska komora v Beogradu občin zbor. V komori je vpisanih 670 odvetnikov in 121 odvetniških pravnikov. Lani se jih je vpisalo 65, izbrisanih je bilo pa 29. Obsirna je bila debata o počajinskem fondu. Zanimivo je, da izpoljuje svoje obveznosti do počajinskega fondu v redu komaj 300 odvetnikov.

Predavanje dr. L. Pivka na Češkoslovaškem. Mnoga češkoslovaške kulturne organizacije so povabile dr. Ljudevita Pivka, naj bi ob 15letnici znane akcije naših dobrovoljev pri Cárzanu prispel na Češkoslovaško in predaval na jugoslovensko-češkoslovaškem pokretu na italijskem bojišču. Dr. Pivko je povabilo sprejel in bo predaval 1. novembra v Bratislavni v Brnu v radiu, 2. novembra v Brnu, 3. novembra v Olomoucu, 4. novembra v Kraljevem Gračcu, 5. novembra v Kostelci, 6. novembra v Pragi in 7. novembra v Čeških Budějovicah. Predaval bo o začetku jugoslovenskega dobrovoljškega pokreta v Italiji v zvezi s sokolskimi vzgoji in dobrovoljško akcijo.

Podružnica SPD v Tržiču sporoča, da je planinski dom v Kočah stalno odprt in oskrbovan. Dostop je od vseh strani pravlaho mogoč, tura na Kočce je posebno v jesenskem času silno hvaležna. Smučarska koča na Zelenici je prav tako stalno oskrbovana. Zatočišče pri Sv. Antu je odprto v najkrajšem času. Okrepčevalnica na Ljubelju je zaprt, kjer je turistički promet zaradi pozne jeseni prenehjal.

Včerajšnji izletniški vlak na Dolenjsko mi bil dobro zaseden, čeprav je trgač na Dolenjskem in v Beli Krajini v polnem razmahu in čeprav je bil poleg tega tudi ukinjen izletniški vlak na Gorenjsko. Iz Ljubljane se je odpetovalo do Metlike 184 izletnikov, nazaj se jih je pa pripeljalo s povratnim izletniškim vlakom 196. Proti koncu meseca gre pač in zato je kriza nekoliko bolj občutna. Kot rečeno, je bila izletniški vlak na Gorenjsko že ukinjen, upati je, da bo železniška direkcija pozimi v času smučarske sezone zoper uvedla izletniške vlake ali pa vsaj na sobotnem popoldanskem, oziroma nedeljskem jutranjem gorenjenju značila vožnjo.

Prepovedana lista. Notranje ministarstvo je prepovalo širiti in prodajati v Zagrebu izhajajoči tednik »Katoliški list«, št. 41. z dne 13. t. m. in dnevnik »Obzor« št. 239 z dne 17. t. m.

Film pred važnimi odločtvami. Na merodajnih mestih so baje pripravljeni razvijavljati cíena 7 in 8 zakona o prometu s filmi. Kaj bi se odprenilo namesto teh dveh členov, še ni znano. Govori se, da bi se uvede nekakšne takse, ki bi jih plačevali lastniki kinematografov filmski centrali. To so pa zaenkrat samo še kombinacije. O tem bo razpravljala anketa, ki

Kritika religije se konča z naukom, da je človek človeku najvišje bitje, torej s kategoričnim imperativom, da je treba izpremeniti vse razmere, v katerih je človek ponižano, zatiran, zapuščeno in zaničevano bitje, razmere, ki jih ni moč bolje označiti, kakor z vzklikom nekega Françoza ob projektorjem davku na pse: Ubogi psi! Ravnat hočejo z vami ko z ljudmi!

★

Bogoslovci razlikujejo dve vrsti religij. Vsaka, ki ni njihova, je človekova iznajdba, dočim je njihova božje razodelje.

★

Najvišje moralno stanje je tisto, pri katerem ljudje stope drug proti drugemu kot svobodni in enaki, pri katerem nad vsemi človeškimi odmožji gospoduje osnovno načelo: »Ne napravi drugemu, česar nočeš, da tebi napravi.«

se bo vršila v kratkem v Beogradu. Najpametnejše bi bilo odpraviti filmsko centralo.

Konkurz in prisilne poravnave. Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani objavlja za čas od 11. do inkluze 20. t. m. slednjo statistiko (številke v oklepaju se nanašajo na isto dobo preteklega leta): Otvorjeni konkurzi: v dravski banovini 2 (—), v savski 2 (2), v drinski — (2), v zetiski 1 (1), v dunavski 1 (2), v moravski — (1), v vardarski 1 (1), Beograd, Zemun, Pančevo — (2). Otvorjene prisilne poravnave izven konkurza: v dravski banovini 5 (1), v savski 4 (1), v drinski 2 (—), v zetiski 2 (—), v dunavski 3 (1), v drinski 2 (—), v zetiski 2 (—), v dunavski 7 (5), Beograd, Zemun, Pančevo 2 (1).

EDINA TRGOVINA CEVLJEV
V SELENBURGOVI ULICI
»TEMPO«, oddelek za gotovino
LJUBLJANA, Selenburgova ul. 4, dvorišče

Tudi v Novem Sadu se je kruh podražila. Kakor na Sušaku, so tako peki tudi v Novem Sadu podražili kruh povprečno za 50 par pri kg, češ da se je tudi moka podražila. Zgledi vlečelo in že so napovedali podražitev kruha tudi splitski peki.

Dobave. Gradbeni oddelek direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 28. t. m. ponudbe glede dobave telefonskega in telesagrafskega materialja; do 4. novembra pa glede dobave 2 razpršilnih pištolj, »Rapide«. Pogodi so na vpogled pri sistem oddelku.

Prodaja vreč. Dne 3. novembra se bo vršila pri direkciji državnega rudnika v Velenju potom pismene neposredne pogodbe prodaja 1150 komadov juta - vreč. Oglaš in pogoti so na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani.

Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo sprememljivo, oblačno. Včeraj je bilo po vseh krajinah naša država lepo in toplo. Najvišja temperatura je znašala v Skoplju 24, v Ljubljani 17, v Mariboru 16, iz drugih krajev pa ni poročilo o temperaturi. Davki je kazal barometer v Ljubljani 764, temperatura je znašala 5 stopnj.

Zgodni razjarjenega ljubimca. V vasi Jare blizu Mostarja je hotel Andrija Lasič v soboto zvečer vasovati pri svojem dekletu Mari Zelenika. Dekle ga pa ni pustilo v sobo in to je fanto tako razzielilo, da je vdrl skozi okno k nji in ji z nožem razparal trebuh. Prepeljali so jo v bolničko, kjer se bori s smrtno.

Na zatožni klopi zaspal. Iz Mostarja poročajo o zanimivem obtožencu, ki je na zatožni klopi zaspal. Kmet Ilija Miličević je prišel pred sodnike, ker je bil okial trgovca Dizdarevića. Kmet je nekoliko primskunjen. Na zatožni klopi je opetovan sladko zaspal in paznik ga je moral od časa do časa dregnati pod rebra, da se je prebuli.

Napad z nožem. V Bistrici pri Tržiču je bil senci v neki gostilni z nožem napaden 23letni ključavnica France Slibrar s Hudega. Napadalci so ga sunili v glavo in roki ter mu prizadejali več ran. Slibrar je moral v bolničko.

Ni identičen! V soboto smo poročali v rubriki »Zapred sodišča«, da je bil obsojan sodarski pomočnik Jože Medved iz Tacna na 6 mesecev strogega zapora, ker je svojemu stricu Čizmanu odnesel več oblike. V našem uredništvu se je dali oglašili sodarski pomočnik Jože Medved, ki stanuje in dela v Ljubljani, je pa tudi doma iz Tacna, pa ni identičen z obsojenim soimenjakom. Mož je poštenjak in še nikoli ni imel opravka s sodiščem.

Razne nesreče. Posestnik Anton Jerman, rojen leta 1884, je včeraj padel z voza in zadobil lažje notranje poškodbe, nekoliko ima pa tudi poškodovan levo roko. Slična nesreča je doletela tudi 42letnega hišarca Lucija Remecija iz Nadgorice, ki je padla pod voz in zadobila resne notranje poškodbe. — Na Kodeljevem je nekdo vrgel 11letnemu Radu Smrečniku kamn v glavo in ga nekoliko poškodoval. Vse tri ponesrečence so prepeljali v bolničko.

Ni identičen! V soboto smo poročali v rubriki »Zapred sodišča«, da je bil obsojan sodarski pomočnik Jože Medved iz Tacna na 6 mesecev strogega zapora, ker je svojemu stricu Čizmanu odnesel več oblike. V našem uredništvu se je dali oglašili sodarski pomočnik Jože Medved, ki stanuje in dela v Ljubljani, je pa tudi doma iz Tacna, pa ni identičen z obsojenim soimenjakom. Mož je poštenjak in še nikoli ni imel opravka s sodiščem.

Razne nesreče. Posestnik Anton Jerman, rojen leta 1884, je včeraj padel z voza in zadobil lažje notranje poškodbe, nekoliko ima pa tudi poškodovan levo roko. Slična nesreča je doletela tudi 42letnega hišarca Lucija Remecija iz Nadgorice, ki je padla pod voz in zadobila resne notranje poškodbe. — Na Kodeljevem je nekdo vrgel 11letnemu Radu Smrečniku kamn v glavo in ga nekoliko poškodoval. Vse tri ponesrečence so prepeljali v bolničko.

Pri hripi, bronhitisu, vnetju mandiljev, pljučnem katarju, zasluzenosti nosu, sapniku, poziralniku in jabolku, obolenjih oči in ušes, skrbimo za to, da često očistimo temeljito želodec in črevo z uporabo naravne »Franz Josefove« grenčice. Znameniti strokovnjaki za nego zdravja svedočijo, da »Franz Josefova« voda dobra služi tudi pri senu in drugih mrzilnih nalezljivih bolezni. »Franz Josefova« grenčica se dobri v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

Iz Ljubljane

Iz v Narodnem domu že delj časa preurejujo kletne prostore in galerije. Kletne prostore preizdava Ljubljanska gradbena družba za Ljubljanskega Sokola. K televodnici pripravljajo pravilno niso bile dovolji higijenične ter sodobne, pomajkljive so bile oblačilnice, prve in podobni prostori, pa tudi s kurjavo je bila kritizirana. Društvo se je moralno odločiti za adaptacijo, čeprav si bo v doglednem času zgradilo dom. Galerije prostore pa preureja Narodna galerija, da bodo primerni svojemu namenu. Baje namenovata muzej in Narodna galerija združiti stalni razstavni umetnin. Popravljajo tudi strelno Razstavnico doma, ki je bila res že zelo potrebna popravila. Pločevina je skoraj povsem zanjavila, da je streha puščala na vseh koncih in krajih.

RIGOLETTO

—lj Ob igrašču »Ilirje« je med Medvedovo in Celovško cesto anonimna cesta. Zdi se, da smo pozabili na njo, ne le zato, ker nima imena, ki ga zdaj je lahko pogreša, dokler ni ob njej hiš — ne smeli bi je pa zanemariti tako, saj vendar drži od gojenega kolodvora proti osrčju mesta, je torej kolodvorska cesta, kolikor toliko prometna in na obeh vsekam, tudi ljudem, ki presojo na njej, sicer lepo mesto po njegovem zunanjem videzu. Ko so tlačovali Celovško cesto, so odvajali nepotreben material na to anonimno cesto, da bi dvignili cestišče do vodoravnice poleg ležajnih cest. Nasipnega materialja pa ni bilo dovolj ter je ostalo cestišče nezravnano, še celo bolj kotanjasto je zdaj kot je bilo pred nasipanjem. To bi seveda ne bila takšna nesreča, ko bi polovitarsko delo končalo v doglednem času. Vendar pa še upamo, da vseeno niso povsem pozabili na to nesrečno cesto in da jo bodo popravili vsaj začasno pred zimou, kjer pozimi tako zanemarjena cesta resno ogroža promet.

TRAVIATA

—lj Na veliki pevski turneji po Jugoslaviji prispe pевска družina Stevana Mokranjca iz Bitolja preko Beograda, Novega Sada, Subotice, Zagreba in Maribora tudi v Ljubljano v ponedeljek, kjer priredi ob 20. uri v Filharmoniji vokalni koncert, kjer bodo izvajne skladbe Stevana Mokranjca, Bortnianskega, Djordjevića, Žganja, Arhangelskega in Hajdriha. Naj bo ta večer kulturna manifestacija vseh narodno mislečih Ljubljanočanov, ki naj ta večer napolnilo Filharmonično dvorano.

—lj Ljubljanska sokolska župa vabi članov vseh ljubljanskih in okoliških društev, da se udeleži koncerta pevske družine Stevan Mokranjac iz Bitolja drevi ob 20. v Filharmonični dvorani. Zdравo!

—lj Izgubila se je zlata zapestna ura

od sobote na nedeljo od gostilne Kolovrata do Aleksandrove ceste. Pošten najdlješči naj odda proti nagradji v upravi, Slovenskega Naroda.

BOHEME

—lj Danes ob 14.15 zadnjikrat »Bela opoznosc«. Smučanje in prijetje zimskega sporta opozarjam, da imajo danes zadnjo priliko ogledati si izredno lep zvoki film »Bela opoznosc« z Leni Riefensthal in mnogimi mednarodnimi smučarji prvakinj v glavnih vlogah. Predstava se vrši v Elitnem kinu Matice.

—lj Krajevne organizacije JRKD za mesto Ljubljana. Opozarjam, da se bo včeraj sestanke vseh odbornikov danes ob 18. uri v Kazini restavracijske dvorane, prijetje. Na sestanku bosta poročala gg. minister dr. Albert Kramer in župan dr. Dinko Puc. Udeležbi za vse odbornike organizacij obvezna.

—lj Danes zvečer izjemoma plešna vaja JAD Triglava v dvorani Trgovskega doma ob 20. uri. — Odrob.

—lj Izgubila se je včeraj popoldne na Ljubljanskem polju pri smodnijiščni otroški žemperi. Pošten najdlješči naj odda proti nagradi na policij.

Arie iz teh oper bo pelj na slavnostni tenorist Poljak

—lj Zimsko perilo, damsko in moško, kupite najugodnejše pri tvrdki KARNIČNIK. Stari trg 8.

—lj Seznam izgubljenih predmetov, prijavljenih upravi policije v Ljubljani od 1. do 15. t. m.: 2 Din, 20 Din, denarnica z 2450 dinarjem, denarnica z Din 443.50 tovski pes z rjavimi lisami, zlata ženska zapestna ura, 300 Din, podoficirska sablja, nogometna zogna in ženska steznika. — V železniških vagonov so se našli ti-te predmeti: 26 dežnikov, 9 palic, 4 klobukti, čepica, 3 damski joglice, nahrbnik z obliko, 2 para galos, 2 palerini, 3 damski površniki, dežni plasti, moški suknjič, karton v njem tintni in steklenici, električna hupa, kovček perila, fotostativ, aktovka obveznic, aktovka v njej 3 srajce, 2 prazni aktovki, 2 para damskih rokavčic, ovratna verižica, vrček s slamo, nahrbnik, moški plasti, karbidna svetiljka, ročna torbica z železniško legitimacijo, damski snežki, klotasto žensko krilo, očala, koščena krtica in brisača, strgan namizni prti, termos steklenica, ceškar s potrebsčinami, damski snežki, kratki

suknjič, zavoj urarskih potrebsčin in ½ litrska barigelca.

P. Decemellic

84

Proletstvo ljubezni

Roman

— Ne vem, — je odgovoril Milček, — ne vem, toda rešim ga.

Zopet sta nekaj časa molčala. Kar sta začula Panouflov glas za steno:

— Ah, v karte mi gledaš, cigan!... Kaj ne vidiš, da nاجrof opazuje? Kaj si bo pa mislil o tebi?

— Ali drže okna te sobe na dvorišče? — je vprašal Milček tih.

— Da, — je odgovoril Claudinet, — in v oni hiši tam stanejo cunjarji, ki delajo ponocni in ki jih ob tem času še ni doma.

— Kaj pa vrata na ulico?

— Odpirajo in zapirajo se pri nas na gumb, ki se nani pritisne. Znotraj so zapahnjena z leseni zapahom. Hišniki ni, pač pa je v pritliški sklepšči trgovca s kostmi... Na hodniku vedno stoe velike vrče.

— Po tej poti prideš iz hiše...

— A jaz.

— Ti tudi.

— Kai pa mreža?

— Treba bo zlesti skozi njo. Saj veš, da je Panoufle eno palico iz nje izruja. Skozi to odprtino zlezava.

Tisti hip je baš prišla Zefyrina pogledat, če spita. Imela sta komaj še toliko časa, da sta smuknila pod odejko. Komaj je pa babinca odšla, sta bila dečka zoper pokonci.

Panoufle je bil obesil na zid celo zbirko nožev. Milček je vzel enega. Claudinet je stal pri vratih na straži; z navrečjo oprenostjo je Milček odpril okno.

Splezala sta na okno in skušala zleti skozi mrežo. Milček je zlezel brez večjih težav.

Ravnala sta zelo previdno in tiho, vendar ju je pa oblival pot. Kar se je Claudinetova roka oklenila prijateljevega vratu in nesrečni deček je globoko zahropel. Čutil je, da ga hoče zopet napasti kašeli.

Oprijet se je mreža, ki ni mogel zleti skozi njo, skril je glavo in posrečilo se mu je zadržati kašeli, ki bi ga bil mogel izdati... Toda žile na obrazu so se mu pri tem tako napale, da bi človek mislil, da bodo zdai zdaj popokale.

Milčku je namignil z roko, naj nadaljuje svojo pot, sam se je pa spustil nazaj v sobo.

— Ne morem s teboj, — je stokal.

— Sicer bi pa itak ne mogel bežati... Bolan sem. Tu ostanem.

Milček je pa vztrajal na svojem.

— Ne, pojdi, pojdi brez mene... Po nepotrebni bi te zadrževal... na begu... Najbolje bo, če ostanem tu.

Milček je segel tovarš skozi mrežo v roko in obstal.

Če misliš... da boš mogel temu gospodu pomagati... — je nadaljeval Claudinet, dušeč kašelj z roko, — se moraš požuriti... Ce se reši z njim... spomni se me. In če boš mogel, pridi k meni... pridi glede na mojo bolezni Čim prej.

V naslednjem hipu sta zaslišala Panouflov glas in metanje kart na mizo.

— Ubogi Slimaček, to pot si pa po-

steno pogoreti... Zdaj zdaj bo po tebi. Napravi krepak požirek, da se malo potolaži.

— Nehaja sta igrati, — je dejal Claudinet. — Utegnila bi priti sem... Pojd... pojdi hitro... In na svidenje, Milček.

Claudinet je tisto zapri okno in legel na svoje trdo ležišče. Ihet je.

Dvorišče, kamor je skočil Milček, je bilo majhno. Oči, vajene teme, so kmalu razločevala poedine predmete. In deček se je prerival med to šaro proti vežnim vratom.

Tiho je dvignil leseni zapah in odpri vrata. Nihče ga ni mogel slišati. Bil je na ulici.

Tu si je obriral solzne oči in naenkrat mu je bilo, ko da je postal mož železne volje in brezmejnega poguma. Z macijo spremnostjo je splezal na zid med hišo in livoado, kamor je bilo obnovljeno okno, ki je bil za njim jetnik zaprt.

Dvignil je glavo. Okno je bilo zatito z rdečo svetlobe sveče, ki sta si z njo svetili Slimak in Panoufle in ki je skočila odprta vrata slabu svetila v izbo, kjer je bil jetnik.

Tam ni bilo nič novega. Nihče ni bil opazil njegovega pobega. Lopova sta bila očividno začela novo igro. Milček je krenil k vrtinarski lopi, kjer je stala lestevica za obiranje sadja. Pograbil jo je in odvylekel k oknu, kamor je hotel zlesti. Napeti je moral vse sile, da jo je postavil pokonci in prislonil k zidu. Sezul se je in urmo splezal gori.

Okno ni bilo zaprto. Tiho ga je odpri. V tmaku je zagledal na tleh ležeciga jetnika.

Mislil je, da je že mrtev, in mraz ga je spretelel. Toda skozi odprto okno je zavel hladen vetrič in grof je okrenil glavo.

Milček je zagledal njegove oči, uprete vanj. Takoj je spoznal, da njegov prihod jetnika ni presenetil. Ramon je res pričakoval svoje osvobojevanje hladnokrvno.

V začetku je sicer dvomil. Morda ga je pekla vest, morda je dvomil, da bi bila njegova osveta pravična... ali pa se mu je smislio to majhno bitje, ki je o njem nekoč mislil, da ga je izdal, ki je nosilo njegovo ime in ki je njegove prve korake v življenje, njegovo prvo brbljanje in prve poljube nekoč tako radošno spremjal.

Ramon se je bal in malo je manjkaško, da se ni uklonil tem lopovom, ki so ga bili ujeli v svojo past.

Bil bi se uklonil in priznal svoj poraz, dal bi bil lopovom vse, kar so hoteli, plačal bi bil njihovo lopovščino.

Naenkrat so se pa vse njegove misli osredotočile na pobeg, na rešitev. Ko je zapihljal v izbo hladen vetrič, je takoj spoznal, da se bliža rešitev.

Videl je, kako je zlezel z nožem skozi okno v izbo. Srce mu je od radosti močno utripalo.

— Čaj, Slimak, — je kričal ta čas Panoufle, — zdi se mi, da ima naš prijatelj tamle že Saharo v grlu... Midava se tu nalivava, nijemu pa ne dava piti... To ni lepo.

— Vrag ga vzemi, — je zagodrnjal Slimak, — pa naj polčike, če je žejen. Kaj bi pa ti storil, če bi bil žejen?

— Jaz? Ce bi bil jaz žejen, bi dal pol življenja za kozarček dobre kapljice.

— No vidiš, nijemu pa ni tako hudo. On premišljuje, a za premišljevanje ni

potrebnia pijača.

In nadaljevala sta partijo.

Ta čas je bil Milček že pri grofu. Brž je prerezal vrv, ki je imel jetnik z njo zvezane roke in noge. Ramon je iztegnil roke in kri se je zopet razlila po žilah.

Namignil je Milčku, da bo treba pogebniti skozi okno. Deček je brž zlezel skozi okno, Ramon pa za njim. Vedel je, da je življenje obe odvisno od njegove hladnokrvnosti in spretnosti.

Srečno je zlezel po lestvi na tla. Milček ga je že čakal spodaj. Čepel je sključen ob zidu.

— Zdaj pa je hitro beživa! — je dejal Ramon in prikel dečka za roko.

Milček je močkal. Njegova roka je bila hladna. Od silnih vltov se je bil revček onesvestil.

Ramon se je tako ustrašil, da ni mogel zadržati krika. Takoj mu je odgovoril v hiši ropot in prekljanje.

Graf je vedel, kaj to pomeni. Lopova sta bila opazila njegov pogum. Toda kaj za to. Zdaj je bil svoboden. Vrnila se mu je hladnokrvnost in v njo pogum. Vzel je onesvesčenega otroka v naročje in zdržal z njim čez vrtove.

Zdaj so se takoj začuli glasovi tolovanjev. Skočila sta bila iz hiše skozi okno.

Ramon je slišal, kako hitita za njim.

— Ni daleč... Vidim ga! — je kričal tuk za njim Panoufle; — vidim ga!... Ah, ti falot, uiti hočeš in vzeti še paglavca s seboj, ne da bi nama kaj plačal. Le urno za njim, Slimak, pozuri se!

In začel se je divji lov, besno zasledovanje.

Ramon je bežal, kar so ga nesle noge. Svojega bremena sploh ni čutil, zavedal se je samo, da je njegovo in dečkov življenje odvisno samo od tege, kako bo bezal.

Bilo bi blazno spustiti se tu na samem in brez orožja z dvema oborožnima in na vse pripravljenima tolovanjema.

Preostalo ni nič drugega nego bežati. Slišal je, da sta mu lopova tuk za petami. Prav blizu je slišal topot njunih nog.

— Ustrel! Ustrel! — je kričal Slimak. — Saj ima revolver!

— Domu sem ga pustil... Samo nož imam.

Bila sta komaj sto korakov za beguncem.

— Dohitiva ga! — je kričal Panoufle. — Treba se bo uditi v usodo, gospod. Ramon je pribeljal do kraja prostrane trate. Trnjeva živa meja mu je tu zagradila pot. Prtisnil je dečka krepko k sebi, se zaletel na vso moc in preskočil mejo.

Bil je na bulvarju de la Glaciere.

Na vso moč je bežal čez bulvar v nadaljevanju, da mu lopova ne bosta sledila. Toda takoj je slišal za seboj njune krate.

Ramon je ubral po labantnu za puščenih ulic blizu kaznilnice de la Sante.

Bežal je kar tja v en dan. Na vogalu neke hišebisk biskupskih vitezov lu bulvarja Port-Royal je opazil v ograji neke hiše priprita vrata. Tiho jih je odpril in se stisnil temi za steber.

Kmalu sta pridrvela lopova mimo. Ramon ni poznal strahu, zdaj se je pa tresel. Nepopisna groza ga je obšla.

Prtiskal je otroka na prsa, čuteč njegovo srce utripati na svojem.

Sicer je pa treba za avdijenco pri

Avdijence novoporočencev

pri papežu

Novoporočenci lahko pridejo k papežu brez običajnih formalnosti in ceremonij

papežu plačati vstopino v obliki zelo izdatnih milodarov. In v tem najbrž tudi glavni vzrok, da so novoporočencem sedaj takoj na široko odprtih vrata k glavarju katoliške cerkve. Kriza najbrž tudi Vatikanu ne prizana, zato se pa tudi tam ne branijo zaslužka.

Zanimiv zbor zvezd

Zvezdoslovcem se obeta jutri zjutraj zanimiv nebesni pojav. Če bo nebo jasno, bomo videli redek zbor planetov in lune in sicer ob 5 zjutraj na vzhodnem nebenu. Vozvredljiv je Venera, Mars, Jupiter in Neptun z luno in ta nebesna telesa bodo tvorila z blestecem zvezdo Regulus na nebu verižico, ki bo približno v njeni sredini lunin srp ob zadnjem krajcu. Najnižja nad obzorjem bo planet Venera, nad njo v smeri lune planet Jupiter, tik nad luno stalnica Regulus, nad njo pa redekast Mars.

Ta redek nebesni pojav bomo lahko opazovali s prostim očesom, seveda če bo nebo jasno in če se nam bo hotelo tako zgodaj iz postelje. Planet Neptun bo približno med Jupiterom in luno, toda da se ne bo videl s prostim očesom, temveč samo s pomočjo daljnogleda. Zanimivo je tudi opazovati nekaj dni prej ali nekaj dni po tem nebesnem pojavu, kako se izpreminja medsebojna lega omenjenih nebesnih teles.

Rockefeller ni več prvi

Slavni ameriški bogataš in mecen John David Rockefeller že delj časa ni kralj ameriških milijonarjev. Svoje zelo je moral izročiti po polomu tečajev na borzi v Wallstreetu Fordu. Znameniti ameriški gospodarski strokovnjak John Flynn je proučil premožniške razmere bivšega petrolejskega kralja in objavil točne podatke o razvitalih odnosno ostankih nekdaj naravnost pravljilčnega Rockfellerjevega bogastva. Zdaj premore Rockfeller sam še nekaj nad 2 milijardi Din, kar je v primeri z njegovim prvotnim bogastvom malo.

Zedinjene države imajo še vedno lepo število milijonarjev, mnogo več jih ima pa Južna Amerika, zlasti pa Anglija. Po statistiki iz leta 1931. je 540 milijonarjev, če jih štejemo po funtih Sterlingov, to je ljudi, ki plačajo na leto najmanj 8 milijonov Din davkov. 157 milijonarjev pa plača letno najmanj po 15 milijonov Din davkov. Z ljudmi, ki imajo izvod 200 milijonov premoženja, ameriška statistika ne računa.

PRED SODIŠČEM

— Kdo je oče vašega otroka?

— Neki Šofer, gospod sodnika, toda številko avtomobila sem pozabil.

NOV NAJEMNIK

— Ko sem se zadnjič selil, je moja gospodinja plakala.

— Pri nas se pa plačuje najemnina vnaprej.

DVA ČEVILJARSKA POMOCNIKA

za boljšo zbitno v šivanju delo, eden predvsem izvežban v štepanju, sprejem takoj v stalno delo. Hranil in stanovanje v hiši. A. Cater, Brežice št. 11. 4035

NEPREMIČNINE

trgovino mešanega blaga na deželi, brez konkurenčne, z najmanj cca. 40.000 Din mesečnega prometa, vzamem v najem. Ponude poslati na upravo »Slov. Narod« pod šifro »Plačljivo takoj/4015«.

DOBRO IDOCO

za poslovno izdelavo na deželi, brez konkurenčne, z najmanj 40.000 Din mesečnega prometa, vzamem v najem.

— Ponude poslati na upravo »